

Foto: Anita H. Gotehus

For Svein Inge (31) kan ikke jula komme fort nok: – Ett år måtte jeg ta fram julepynten på sommeren

– Lønningspils 1. desember? Nei, det er ikke aktuelt. Da må jeg være hjemme, ler Svein Inge (31). Elverums mest juleglade lærer er så glad i julekalendere at han ett år hadde 60 stykker. I flere år lagde han egen tv-versjon også. – Kjempekult, synes førsteklasingene på Søbakken.

Av Brynhild Marit Berger Møllersen (tekst) og Anita Høiby Gotehus (foto)

Publisert: 17.12.22 07:18

For abonnenter

08:30, SØBAKKEN SKOLE: Klasserommet er pyntet med to flotte juletrær og julestjerner overalt. Slik har det vært siden midten av november. Men det er ikke rart når det er Elverums største julefan av en lærer som holder til der. Jula kan rett og slett ikke komme fort nok for Svein Inge Randmæl (31) fra Alvdal.

- Jeg har alltid vært glad i jula, ja i hele desember egentlig. Jeg hadde eget juletre på rommet mitt fra jeg var liten, og pyntet lenge før resten av familien. For meg er det noe helt spesielt med julestemningen.

- Det å kunne tenne lys, kose seg med julekaker og varm kakao, og det gjerne på en helt vanlig mandag. Høre på julemusikk, la roen senke seg og ikke minst se på julekalendere på tv, sier han, mens ungene finner plassene sine.

VIKTIG: – Det handler om å finne julestemningen, mener Svein Inge. Og det skal ikke så mye til. Litt tente lys, kakao i koppen og julekalender på tv, så er vi der! Og ikke minst at vi ser hverandre som mennesker, mener han. Foto: Brynhild Marit Berger Møllersen

Tidlig ute

Alle utsagn om at førjulstida er forbundet med stress, bare preller av på denne karen. Blir det travelt, bør du bare begynne tidligere, råder Svein Inge.

ANNONSE

– Jeg er ferdig med julegavene i oktober, slik at jeg kan kose meg videre inn mot jul. Jeg liker å være tidlig ute, slik at jeg slipper det stresset. Da blir den tida i stedet forbundet med en egen ro, mener Svein Inge, som gjerne smugler fram litt julepynt i september allerede.

– Ja, ett år fikk jeg så julelengsel midt på sommeren, at jeg måtte ta fram julepynten og kikke litt på den, før jeg pakket den bort igjen, ler han.

Nedtelling på tv

– Det er kanskje ikke så mange unge menn som tenker slik?

– Nei, det har du nok rett i. Men jeg har ei lillesøster og to yngre brødre, og de er nok blitt hjernevasket av meg, for yngstemann har hatt juletreet framme i en måned nå! Og søstera mi og samboeren har pyntet tidlig i år de også, smiler han.

En særdeles viktig del av jula for Svein Inge er julekalendere. Både de som fysisk teller ned med en sjokoladebit eller en liten gave, og ikke minst den varianten som sendes i 24 episoder på tv.

Nå husker vel de fleste av oss tv-kalenderen fra barndommen, om det så var Jul i Skomakergata, Jul i Blåfjell, Nissene på låven, The Julekalender eller Vazelinas Hjulkalender.

Men Svein Inge har tatt det et steg lenger.

Julekalendere på tv

Julekalendere på TV er et spesielt fenomen for Norge, Sverige og Danmark. Den første julekalenderen her hjemme var **Jul i Skomakergata** med Henki Kolstad

og Tøflus. Den ble først sendt på NRK i desember 1979, og ble raskt så populær at det nærmest ble et folkekrav om å få den i reprise.

Og siden har det dukket opp den ene etter den andre som er blitt folkeei. Blant de best kjente er: **Jul i Blåfjell**, **Amalies jul**, **Vertshuset Den gyldne hale** (som ble presentert både med tale og tegnspråk), **The Julekalender**, **Vazelina Hjulkalender**, **Jul på Månetoppen**, **Jul i Svingen**, **Olsenbanden junior**, **Nissene på låven** og **Snøfall**.

Flere av de eldste julekalenderne vil ikke bli vist på de tradisjonelle tv-kanalene, men det går fortsatt an å streame dem.

I år kan du blant annet se disse julekalenderne på tv:

Snøfall (NRK): Snøfall ble for første gang sendt på tv i 2016, og handler om Semla (9) som bor hos en streng damedame etter at hun mistet foreldrene sine i en ulykke. Hennes største drøm er å finne sin biologiske familie, og det ønsket skriver hun i et brev til julenissen.

24-stjernes julekalender (NRK): Denne julekalenderen er ny av året. Ledet av Markus Neby skal 24 kjendiser konkurrere i 24 julekonkurranser som handler om alt fra å synge julesanger og bake julekaker til å finne ut hvem som er best til å skotte som en rotte. Hver dag må den som løser oppgaven dårligst, ta med seg julestrømpa si og reise hjem. Serien har fått blandede kritikker i mediene, men seerne er med. Hele 821.000 nordmenn så første episode og svært mange av dem følger fortsatt med.

The Julekalender (TV2 Zebra): Vi får igjen et gjensyn med nissene Fritz, Hansi og Gynter, som må finne nøkkelen som holder liv i Good Old Gammel Nok. Her møter vi også igjen potetbøndene Olaf og Gjertrud. Se ikke bort ifra at Gjertrud også i år venter under mistelteinen,

Nissene i bingen (TV Norge): Nissene i bingen er en parodi på realitysjangeren og en oppfølger av de tidligere julekalenderne **Nissene på låven** og **'Nissene**

over skog og hei. I årets variant skal 24 single mennesker samles på en nedlagt grisefarm, danne par og forberede jul sammen. Hver kveld skal en nisse dumpes og til slutt skal vi stå igjen med et nissepar som skal dele en nissesekk med en million. Med andre ord en parodi på serier som Ex and Beach og Paradise Hotel. Jakob Schøyen har nå tatt over som programleder etter Kristian Ødegård.

Nissene i bingen (TV Norge): TV Norge viser også sesong 2 av populære «Jul i Blodfjell». Igjen er det duket for spenning når Svein og Nanna Soot skal etterforske et nytt blodig mysterium.

Det store eksperimentet (Viaplay): På Viaplay finner du totalt tre sesonger av serier der vi møter den onde Professor Prunus som har fanget vinnerne av en fiktiv oppfinnerkonkurranse. Barna må løse forskjellige naturfagsoppgaver hver dag for å åpne døren mot frihet og unnsnippe Professor Prunus og assistenten Sigma. Det store spørsmålet er bare om de rekker det før julaften

Vazelina Hjulkalender (TV2 Zebra): Nå er den populære julekalenderen fra 2000 tilbake. Julenissen detter gjennom et hull i ozonlaget med sleden sin, og tilfeldigvis lander han hos Vazelina Bilopphøggers. De får oppdraget med å reparere nissens slede med magiske hjul. Men noen prøver å stikke kjepper i hjulene på oppdraget

Tinka og Kongespillet (TV2): Dette er en fortsettelse på «Tinkas Juleeventyr» som har vært vist flere ganger på TV2. Da kongen ikke kommer hjem fra sin rundreise i Nissens rike, må Tinka være med i kampen om tronen.

SAMLER: Svein Inge har julekalendere som er 25 år gamle. Foto: Brynhild Marit Berger Møllersen

Beskjeden på skolen

– Jeg har aldri vært noen idrettsperson, men jeg har alltid vært interessert i film og teater. Det var ikke noe fritidstilbud om det på Alvdal, men jeg var med på forestillinger på skolen, og fikk til og med hovedrollen noen ganger.

– Mange ble nok litt overrasket da, for jeg var veldig beskjeden på skolen og turte knapt si noe i klasserommet. Men så fort jeg kom på scenen og kunne spille en rolle, var jeg i mitt ess, sier han.

Gave på forskudd

– Som 14-åring hadde jeg så lyst på et videokamera, at jeg maste og maste helt til faren min ga etter og ga meg et i forskudd på konfirmasjonsgave, ett år før jeg skulle konfirmeres!

– Det ble brukt til å filme min egen julekalender, i 24 episoder. Og det fortsatte jeg med, sier Svein Inge, som også har ett år på folkehøgskole med tv-produksjon bak seg.

Spilte alle rollene

– Jeg har nok drømt litt om å være programleder på barne-tv. Men det er veldig få faste jobber å oppdrive der. Derfor begynte jeg å se etter andre yrker som lignet litt, og da lå det å bli lærer tett opptil. Jeg trives veldig godt med det, sier han.

De første årene han filmet, handlet julekalenderen mest om at Svein Inge sang og lagde julepynt.

- Det var nok til dels kjedelig å se på for publikum, men jeg koste meg skikkelig med å lage episodene! Etter hvert utvidet jeg til å skrive manus og filme en kalender om røverne Børre og Kåre.

- Det hendte jeg fikk med søsknene mine som statister, men som regel spilte jeg alle rollene sjøl. Det var nemlig bare jeg som ønsket å drive med det SÅ mye.

- Jeg var i gang fra jeg kom hjem fra skolen, til det ble mørkt. Manuset til neste års kalender ble skrevet på høsten, slik at jeg rakk å filme så fort snøen kom. Totalt er det blitt 120 episoder, ler Svein Inge.

PYNTER: – Svein Inge pyntet juletreet sjøl, men vi har laget julestjerner, sier Selma Stenbæk Sidney. Foto: Anita H. Gotehus

Alvene finnes

Og den siste sesongen med Børre og Kåre har ungene på Søbakken skole fått nytte godt av allerede.

– Svein Inge elsker jul! Det er veldig gøy når vi får se på julekalenderen hans, mener Selma Stenbæk Sidney, Helle Utvær Høimyr Prøven, Even Ekren Mizban og Leonaid Skenderovic, som alle er seks år.

Kvartetten synes det er morsomt å gå på skolen, sjøl om det er litt forskjell fra barnehagen.

Den største endringen er nok leksene, kommer de fram til. Men det er også noe av det morsomste, spesielt matte!

SNILL: – Det lønner seg å være ekstra snill i tida før jul, for nissen følger med, råder Helle Utvær Høimyr Prøven. Foto: Anita H. Gotehus

Dopapir på treet

Men er også fint å kunne tegne i koseboka, eller lage ting på skolen, mener gjengen.

Ja, Leonaid mener riktignok at fotball trumfer det meste, og starter på en gjennomgang av de beste lagene i verden som kan matche enhver fotballkommentator, men også han synes at det er ekstra stas å være i klasserommet nå i førjulstida.

Nå er det riktignok litt diskusjon i gjengen om julenissen finnes på ekte, men at alvene finnes, det er de veldig enige om.

I likhet med rampenissen, som lagde i stand masse ugang da de gikk i barnehagen.

– En gang tok han dopapir på hele juletreet! Også kom han med rosa melk og la non stop i skoa, ler jentene, før de gjør oppmerksom på at de alle har vært med på å lage julestjernene i taket.

MORO: – Å spille fotball er morsomst, det går an både når det er sommer og vinter, sier Leonaid Skenderovic.
Foto: Anita H. Gotehus

Alle er snille

- Er det dere som har pyntet juletrærne også?

- Nei, det gjorde Svein Inge sjøl. Han brukte nesten tre timer, smiler ungene, som synes resultatet ble veldig bra.

De har også et godt råd å komme med til alle i disse dager:

- Det lønner det seg å være ekstra snill nå, mener jentene. Nissen har nemlig en liste over de snille og slemme, og han følger med, forklarer de.

- Men her i klassen er alle snille hele tida, påpeker Svein Inge.

BLID: Even Ekren Mizban gleder seg til jul. Foto: Anita H. Gotehus

Grønne nisser

Gjengen har fått se noen av episodene om Børre og Kåre, men i tillegg har Svein Inge laget en helt egen julekalender bare for klassen sin.

På juletreet henger nemlig ruller for hver dag inn mot jul, med spennende fortellinger om grønnissene som førsteklasseleereren har skrevet sjøl. Svein Inge har en grønn lue klar til han skal fortelle mer om dem.

Og så fort han begynner å lese, sitter elevene som tente lys og følger godt med. Han trenger ikke si hysj en eneste gang.

- Det er jo slike ting som er så stas med førjulstida! Å kunne ta seg tid, senke skuldrene og kose seg sammen, påpeker han.

GRØNNE NISSER: Svein Inge har skrevet en egen julekalenderhistorie til førsteklassingene på Søbakken. De sitter som tente lys når han forteller om grønnissene. Foto: Anita Høyby Gotehus

Så er skoledagen ferdig, og 31-åringen låser seg inn hjemme i Sørskogbygda. Ved inngangsdøra står et spesiallaget skilt med teksten: «Ho! Ho! Ho! Her bor Svein Inge Randmæl». Mens skoene tørkes av på ei dørmatte som ønsker alle «Merry Christmas».

Han kjøpte huset for halvannet år siden, og allerede på visningen tenkte han på hvor det ville gå an å plassere juletreet.

- Med disse omgivelsene er jo huset som skapt for julefeiring!

- I år skal jeg til Alvdal fra lillejulaften og til første dag jul, men neste år skal familien min komme til meg og feire jul her! Åh, jeg gleder meg allerede til det, stråler Svein Inge.

HJEMMEBAKST: Svein Inge serverer krummer bakt etter bestemors oppskrift. Foto: Brynhild Marit Berger Møllersen

Hjemmebakst

Det er som om du hører «Vi tenner våre lykter, når det mørkner» i bakgrunnen, mens alle lyslenkene som omkranser hele eiendommem kommer til sin rett, nå som det begynner å mørkne utenfor.

Inne er det akkurat så julekoselig som Svein Inge vil ha det. Med levende lys på bordet, juleserviset på plass og hjemmelagde krumkaker etter bestemors oppskrift til kaffen.

– Jeg må bare beklage at jeg ikke har fått opp juletreet ennå. Det er første gang på ti år at jeg pynter det så seint. Men i år har jeg tenkt å ha et ekte tre, og da må jeg vente litt, sier han.

Men resten av julepynten er på plass. Blant de 170 nissene er det en hel skoleklasse med smånisser, og en egen nisselærer, selvfølgelig.

Like viktig som julekvelden

Det skal virkelig mye til for å gjøre Svein Inge sint. Men han må innrømme at han blir litt opprørt over dem som kaster ut julepynten allerede første dag nyttår.

Hos ham er det nemlig jul til midten av januar, og lysene ute får gjerne stå oppe ut februar. Slik er det når man er litt mer enn gjennomsnittlig glad i jula.

Rydder tid

For de fleste er julekvelden den store dagen. Men for Svein Inge er 1. desember minst like viktig. Da starter nemlig alle julekalenderne på tv.

– Jeg har mange av dem som har gått tidligere på DVD, rundt 70 stykker, så jeg kikker på dem i november. Men i desember er det årets versjoner som gjelder. Og da er det bare å rydde tid.

Svein Inge planlegger gjerne 1. desember som om det skulle være julaften, og henter blant annet inn ved kvelden før, så han slipper å gjøre det den kvelden.

– Jeg spiser helst ribbe til middag den dagen, og så er det bare å sette seg ned og nyte. Jeg får helt frysninger på ryggen når den første kjenningsmelodien kommer, smiler han.

NISSEKLASSE: Både klassen på Søbakken og skoleklassen med nisser hjemme hos Svein Inge gleder seg til jul.
Foto: Brynhild Marit Berger Møllersen

Har samlet i flere år

Svein Inge er da heller ikke alene om å ha et nært forhold til julenedtellingene på tv. Det finnes flere Facebook-grupper med voksne som diskuterer og utveksler erfaringer. Her er både nordmenn, svensker og dansker med. Og Svein Inge, selvfølgelig.

- Hva er den beste julekalenderen på tv, synes du?

- Jeg vil jo alltid ha et spesielt forhold til Jul i Blåfjell, siden det var den jeg sjøl vokste opp med. Men blant perlene som kanskje ikke så mange husker, er den danske Jesus og Josefine, mener han.

På spisebordet ligger papirversjoner av tv-kalenderne på rekke og rad. Svein Inge har samlet i årevis, og finner innimellom ting han mangler på Finn.no.

Lagde gjerne egne

Men det stopper ikke der. Han er veldig glad i julekalendere ellers også.

- Jeg ble vel hekta som liten. Jeg sparte penger, slik at jeg kunne kjøpe flere forskjellige kalendere, og filmet ofte åpningen med en liten anmeldelse av hver kalender, smiler han.

- Jeg kunne også finne på å spare lørdagsgodteriet mitt i november, og lage min egen kalender i desember, legger han til.

All ukelønna inn mot jul, gikk til å kjøpe kalendere. I 2011 tok det helt av. Da hadde Svein Inge 60 julekalendere.

- Var det så mange forskjellige til salgs på Alvdal?

- Nei, på ingen måte! Men jeg kjøpte kalendere når vi var på tur til Oslo, og ellers kom de fra Tynset, Flå, Charlottenberg og Røros. Hele greia kom på 3000 kroner, sier Svein Inge, som har dokumentert innkjøpene.

Ble påskegodt

- Det måtte bli mye sjokolade før jul det året?

- Nei, jeg hadde jo ikke sjans til å spise opp alt det godteriet! Så det ble fordelt over flere måneder. Det siste ble med på hytta som påskegodt, smiler han.

Svein Inge har ti kalendere i år også. Og bruker gjerne tid foran tv'en nå i desember, slik at han både får med seg julekalendere og julefilmer. Og lidenskapen, ja den er smittsom.

- Jeg har noen venner fra lærerskolen, og de har heftet seg litt på. Nå har han ene

STOR FAMILIE: 170 små og store nisser flytter inn hos Svein Inge til jul. Foto: Brynhild Marit Berger Møllersen

lånt julekalendere på DVD av meg, smiler Svein Inge.

Burde vært rød dag

- Men nå som det begynner å bli kaldt ute, det frister ikke med en tur til varmere strøk i desember?

- Nei! Det går da ikke an å reise bort nå! Svein Inge ler, men ser litt rystet ut over forslaget. Skulle det bli snakk om en lønningspils på kvelden 1. desember, er det også helt uaktuelt. Da er det rene helligdagen i sofaen hos alvdølen i Elverum.

- Hadde jeg fått bestemme, hadde 1. desember vært en rød dag, sier han.

- Vi har det da også så koselig på skolen i disse dager. Så den stemningen gjør helt klart noe med oss. Jeg opplever at alle blir litt snillere og mer omsorgsfulle inn mot jul.

- Er det ikke også slik at undersøkelser viser at de som pynter tidlig til jul, er litt gladere enn andre? Jeg liker i alle fall å tro det, sier han.

HO ! HO ! HO !
HER BOR SVEIN INGE
RANDMÆL

EGEK SKILT: Det er ingen tvil om at den som bor her er glad i jula. Foto: Brynhild Marit Berger Møllersen

Fattigere liv

- Hvordan hadde livet vært uten jula for deg?

- Åh, da hadde det blitt en mørk og kald vinter. Et fattigere liv, rett og slett. Veldig mye av dette trenger jo heller ikke å koste så mye. Det er mer snakk om å ta seg tid til å kose seg, og gjøre ting sammen, mener han.

- Har du kjæreste nå?

- Nei, det har jeg ikke. Men det må det nok nesten bli noen som er glad i jula, ja!

24 timer - slik gjorde vi det

- 24-timer er en reportasjeserie laget av Østlendingen.
- I ett døgn tok vi pulsen på livet i Elverum.
- Prosjektet startet den 1. desember. Tre journalister jobbet sammenhengende i 24-timer for å hente inn saker.
- Det ble til 33 unike historier.
- Målet har vært å gi et innblikk i noe av alt det som skjer i Elverum i løpet av ett døgn, gjennom møter med folks hverdag.
- Til sammen har seks journalister jobbet med prosjektet fra vi startet til det ble publisert lørdag 17. desember.
- Alle sakene er basert på møter vi hadde med folk den 1. desember. I noen av sakene er det gjort oppfølgingsintervjuer i etterkant.